

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Кафедра охорони праці та навколишнього середовища

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. завідувача кафедри
охорони праці та навколишнього
середовища доцент, к.т.н.

 О.В. Костиркін
“ 30 ” *серпня* 20 *18* р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ/ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Факультет управління процесами перевезень

освітній рівень другий (магістр) галузь знань: 27 Транспорт

Факультет механіко-енергетичний

освітній рівень другий (магістр) галузь знань: 27 Транспорт, 14 Електрична інженерія, 15 Автоматизація та приладобудування

Факультет Будівельний

освітній рівень другий (магістр) галузь знань: 27 Транспорт, 19 Архітектура та будівництво

Факультет Економічний

освітній рівень другий (магістр) галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки, 07 Управління та адміністрування

Харків

робочу програму навчальної дисципліни «Цивільний захист та охорона праці в галузі/Охорона праці в галузі та цивільний захист» укладено відповідно до навчальної програми дисципліни.

РОЗРОБНИК РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ:

Козодой Д.С., доцент кафедри "ОП та НС", к.т.н., доцент

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри охорони праці та навколишнього середовища.

Протокол від " 10 " серпня 2018 р. № 1

Погодження та перезатвердження робочої програми навчального курсу

1. Навчальний рік	20 <u>18</u> /20 <u>19</u>	20 <u>19</u> /20 <u>20</u>	20__/20__	20__/20__
2. Зав. кафедри				
3. Номер протоколу	<u>1</u>	<u>1</u>		
4. Дата засідання кафедри	<u>30.08.18</u>	<u>27.08.19</u>		
5. Голова методичної комісії факультету				
6. Декан факультету УПП				
7. Декан факультету Механіко-енергетичного				
8. Декан факультету Будівельного				
9. Декан факультету Економічного				
9. НМЦ				

© Козодой Д.С.

© УкрДУЗТ

1 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 27 Транспорт, 14 Електрична інженерія, 15 Автоматизація та приладобудування, 19 Архітектура та будівництво, 05 Соціальні та поведінкові науки, 07 Управління та адміністрування	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність 275.02 Транспортні технології (залізничний транспорт), 273 Залізничний транспорт, 144 Теплоенергетика, 152 Метрологія та інформаційно-вимірвальна техніка, 192 Будівництво та цивільна інженерія, 051 Економіка, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, 075 Маркетинг, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 071 Облік і оподаткування, 073 Менеджмент, 281 Публічне управління та адміністрування	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		1-й	1-й
	Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання:	Другий рівень вищої освіти: (магістр)	- год	- год.
аудиторних – 2		Практичні	
самостійної роботи студента – 4		30 год.	10 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
		Індивідуальні завдання: РГР	
		10 год	10 год
Вид контролю: іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної становить:

для денної форми навчання – 30/60

для заочної форми навчання – 10/80

1.2 ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.2.1 Розподіл лекцій на модулі, змістовні модулі

Не передбачено навчальним планом.

1.2.2 Семінарські заняття

Не передбачено навчальним планом.

1.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми
1	Цивільний захист України в сучасних умовах.
2	Надзвичайні ситуації мирного та воєнного часу, їх вплив на життєдіяльність населення.
3	Характеристика зброї масового ураження. Іонізуюче випромінювання, його вплив на організм людини.
4	Оцінка та прогнозування радіаційної та хімічної обстановки.
5	Прилади радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю.
6	Основні засоби та заходи захисту населення.
7	Основи стійкості роботи об'єктів залізничного транспорту у надзвичайних ситуаціях.
8	Міжнародні норми в галузі охорони праці. Законодавство України про охорону праці.
9	Система управління охороною праці на залізничному транспорті.
10	Травматизм та професійні захворювання в галузі.
11	Розслідування нещасних випадків.
12	Об'єкти підвищеної небезпеки. Безпека під час вантажно-розвантажувальних робіт.
13	Електробезпека на підприємствах залізничного транспорту.
14	Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах.

1.2.4 Лабораторні заняття

Не передбачено навчальним планом.

1.2.5 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми
1	Історія розвитку ЦЗ. Роль і місце ЦЗ в сучасних умовах. Цивільний захист України. Завдання цивільного захисту.
2	Причини виникнення та наслідки надзвичайних ситуацій. Аварії і катастрофи на залізничному транспорті, їх наслідки та причини виникнення.
3	Основні характеристики іонізуючих випромінювань. Особливості дії іонізуючого випромінювання на живі організми.
4	Характеристики зон радіоактивного, хімічного та біологічного зараження.
5	Особливості застосування приладів радіаційної та хімічної розвідки.
6	Характеристика основних способів захисту населення.
7	Оцінка стійкості об'єкта в умовах надзвичайної ситуації.
8	Законодавча основа Євросоюзу з питань охорони праці. Міжнародне співробітництво в галузі охорони праці.
9	Основні вимоги до побудови і функціонування системи управління охороною праці.
10	Стан виробничого травматизму у галузі.
11	Організація розслідування нещасних випадків, склад комісій з розслідування, основні

	документи.
12	Вимоги закону України «Про об'єкти підвищеної небезпеки», ідентифікація ОПН, обов'язки суб'єктів.
13	Технічні засоби та засоби індивідуального захисту від ураження електричним струмом.
14	Засоби гасіння пожеж. Первинні засоби пожежогасіння.

1.2.6 Індивідуальні завдання

В якості індивідуальних завдань передбачено виконання студентами розрахункової роботи за індивідуальними завданнями, що охоплює такі теми.

Розділи	Відсоток обсягу РГР
1. Аварійне прогнозування хімічної обстановки на залізничній станції	45%
2. Аварійне прогнозування хімічної обстановки на станції біологічних стоків.	45%
3. Оформлення РР згідно з вимогами студентської навчальної звітності та наукових робіт.	10%

2 ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета викладання навчальної дисципліни «Цивільний захист та охорона праці в галузі/Охорона праці в галузі та цивільний захист» полягає у формуванні у студентів елементів світогляду щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій (НС) та ліквідації їхніх наслідків; умінь та навичок для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у галузі залізничного транспорту.

Завданням вивчення дисципліни «Цивільний захист та охорона праці в галузі/Охорона праці в галузі та цивільний захист» є: забезпечення гарантій збереження здоров'я і працездатності працівників через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку; засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування надзвичайних ситуацій, побудови моделей їхнього розвитку, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення надзвичайних ситуацій та ліквідації їхніх наслідків.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: методику прогнозування обстановки, яка може виникнути внаслідок НС і характеристику осередків забруднення та ураження; способи і засоби захисту населення і територій від небезпечних чинників аварій, стихійних лих, пожеж і катастроф; основи організації проведення рятувальних та інших невідкладних робіт в осередках забруднення та ураження та порядок дії формувань ЦЗ і населення в умовах НС; шляхи, методи і засоби забезпечення безпечних умов виробничого середовища і безпеки праці в галузі залізничного транспорту згідно з чинними законодавчими та іншими нормативно-правовими актами.

вміти: прогнозувати можливість виникнення та масштаби НС; оцінювати радіаційну, хімічну, біологічну, інженерну та пожежну обстановку та обстановку,

яка може виникнути внаслідок надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру; проводити економічні розрахунки пов'язані, із втратами від надзвичайних ситуацій; планувати та здійснювати заходи щодо захисту населення від наслідків аварій, катастроф, стихійних лих, терористичних актів, соціальних та комбінованих надзвичайних ситуацій та у разі застосування зброї; оцінювати стійкість елементів об'єктів господарювання в надзвичайних ситуаціях і визначати необхідні заходи щодо її підвищення; організовувати взаємодію з відповідними державними органами та структурами з метою забезпечення зовнішнього захисту; забезпечити підготовку формувань та проведення рятувальних та інших невідкладних робіт на об'єктах господарювання відповідно до майбутньої спеціальності; організувати професійну діяльність згідно з вимогами чинних законодавчих та інших нормативно-правових актів, щодо питань охорони праці.

Мати уявлення про завдання, структуру та функції цивільного захисту України, законодавчу та галузеву нормативну базу з охорони праці, інженерні методи захисту від дії шкідливих виробничих факторів.

3 ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Методи контролю: Усне опитування, поточний контроль, модульний контроль (тести), оцінювання виконання розрахункової роботи, підсумкове тестування, іспит. При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ (<http://kart.edu.ua/images/stories/akademiya/documentu-vnz/polojennya-12-2015.pdf>).

Згідно з Положенням про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу використовується 100-бальна шкала оцінювання.

Принцип формування оцінки за 100-бальною шкалою показано у таблиці, де наведена максимальна кількість балів, яку може набрати студент за різними видами навчального навантаження в кожному з модулів.

Максимальна кількість балів за 1 модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль (Тести)	Сума балів за модуль
До 60	До 40	До 100
Поточний контроль		X семестр
Практичні заняття (вирішення завдань)		35
Виконання індивідуального завдання (РГР)		25
Підсумок		до 60

Максимальна кількість балів за 2 модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль (Тести)	Сума балів за модуль
До 60	До 40	До 100

Поточний контроль	X семестр
Практичні заняття (вирішення завдань)	60
Підсумок	до 60

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до державної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Стеблюк М.І. Цивільна оборона та цивільний захист [Текст] - К: Знання-Прес, 2007. - 487 с.
2. Кучма Л./А/. Цивільна оборона (цивільний захист): Навч. посібник. [Текст] - Львів: Магнолія. 2007.-360 с.
3. Зосімов В.І.. Садковий В.П.. Ушаков Л.В. Управління та організація діяльності у сфері цивільного захисту: Практичний посібник. [Текст] - Харків, 2006. - 370 с.
4. Конспект лекцій «Попередження надзвичайних ситуацій на залізничному транспорті» / О.В. Костиркін - Харків, УкрДАЗТ, 2009, № ББКК729
5. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Цивільний захист» для студентів усіх спеціальностей і форм навчання / О.В. Костиркін, Б.К. Гармаш - Харків, УкрДАЗТ, 2012, № 3095
6. Закон України "Про охорону праці" [Текст] — К. : Юрінком Інтер, 2011. – 44 с.
7. Сибаров, Ю. В. Охорона труда на железнодорожном транспорте [Текст] / Ю.В. Сибаров. – М. : Транспорт, 1981. — 316 с.

8. Ворожбіян, М. І. Актуальні питання охорони праці на залізничному транспорті [Текст] / М.І. Ворожбіян, Д.С. Козодой, О.А. Абакумов, Б.К. Гармаш. – Харків.: УкрДАЗТ, 2010. — 208 с.
9. Русаловський, А. В. Правові та організаційні питання охорони праці [Текст] / А. В. Русаловський. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с.
10. Методичні вказівки «Розрахунок заходів захисту від шкідливих та небезпечних факторів на виробництві» завдання до контрольних робіт з дисципліни «Охорона праці в галузі» / Д.С.Козодой - Харків, УкрДУЗТ, 2015.
11. Методичні вказівки та завдання до практичних занять з дисципліни "Охорона праці в галузі" «Методи розрахунку засобів захисту від небезпечних та шкідливих виробничих факторів» / В.М.Сударський, Д.С.Козодой - Харків, УкрДАЗТ, 2008, № 463

Допоміжна

1. Кодекс цивільного захисту України.
2. Порядок класифікації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру за їх рівнями, затверджений постановою Кабінету Міністрів України №368 від 24 березня 2004 р.
3. Класифікаційні ознаки надзвичайних ситуацій, затверджені наказом МНС України №1400 від 12 грудня 2012 р.
4. Положення про розслідування і облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві. Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України 30 листопада 2011 р. N 1232.
5. Директива Ради Європейських Співтовариств 89/391/ЕЕС «Про впровадження заходів, що сприяють поліпшенню безпеки й гігієни праці працівників».
6. Конвенція МОП 187 «Про основи, що сприяють безпеці й гігієні праці».
7. Міжнародний стандарт SA8000: 2001 «Соціальна відповідальність». SAI SA8000: 2001 Social Accountability International.
8. Міжнародний стандарт ISO 26000:2010 – «Настанова по соціальній відповідальності». ISO 26000: 2010 (Draft) Guidance on Social Responsibility.
9. Міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007 Occupational health and safety management systems – Requirements. Системи менеджменту охорони праці – Вимоги.
10. Міжнародний стандарт OHSAS 18002, Guidelines for the implementation of OHSAS 18001. Настанова по впровадженню OHSAS 18001.

5 ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. <http://zakon.rada.gov.ua/>
2. <http://www.dsns.gov.ua/>
3. <http://dsp.gov.ua/>
4. <http://uazakon.com/>
5. <http://base.safework.ru/iloenc>
6. <http://base.safework.ru/safework> .
7. <http://www.nau.ua>

Розробник: доцент, к.т.н. Д.С. Козодой